

Svenska Örtasällskapet

KÄRLEKSÖRTER

Uti vår hage där växa blå bär.
Kom hjärtans fröjd!
Vill du mig något, så träffas vi där.
Kom liljor och akvileja,
kom rosor och saliveja,
kom ljuva krusmynta,
kom hjärtans fröjd!

Ja, visan har djupa rötter i vår svenska tradition och den visar, litet förtäckt, på olika örter att använda som kärleksstimulerande och ibland aborterande medel. En del av dem finns det frågetecken kring, andra har visat sig ge mer klara besked. Det finns örter som ökar både lusten och potensen eller tvärtom.

Basilika *Ocimum basilicum*

Är det litet obalans i kärlekslivet bör basilika kunna hjälpa. I stora doser har den ansetts öka lusten till älskog. Bjud din älskade på en basilikadoftande måltid. Gott även om det mot förmodan inte hjälper!

Basilikans ljuva doft och smak av nejlika och mysk kommer av en flyktig olja, som innehåller estagol (finns även i dragon) och eugenol (förekommer också i kryddnejlika). Den vill ha mycket omvårdnad, värme och fuktig jord med gott utrymme för rötterna. Ute trivs den bara under de riktigt varma sommardagarna.

I Indien är basilikan en helig växt och en symbol för kärlek och renhet.

Belladonna *Atropa belladonna*

Belladonna är en blid, men listig och farlig ört. Hon används i både flygsalvor och kärleksoljor, där hon i rätt dos kan väcka hudens känslighet utan att förorsaka medvetslöshet. Hon väcker hjärtats glädje och får amor att skratta. Men hon är även känd av den djupa sömnens gudar Morfeus och Hypnos, som försänker dig i så djup dvala att du riskerar att bli

kvar där och att aldrig återse vår gröna jord. Vid alltför kraftig dos väcker hon vrede. Därefter somnar du, andningen upphör och sedan vaknar du aldrig mer.

De prostituerade i det gamla Rom använde belladonna för att deras mörka ögon skulle slippa se de bukstinna romare, som de betjänade.

Används i kärleksamuletter. Skörda på midsommarafton, låt örten torka på en luftig plats och lägg den i en grön påse med röda sidenband runt. Du blir därefter intressant för alla män du kommer i kontakt med.

Daggkåpa *Alchemilla vulgaris*

Dropparna i daggkåpans bladveck har fascinerat människan i många hundra år. Alkemisterna använde dem när de försökte göra guld och hitta de vises sten. Och visst kom de fram till mycket i sina experiment, men inte precis det som förväntats.

Daggkåpan har stor sammandragande verkan, ja så stor att man med några droppar kan återvinna förlorad oskuld och göra gamla bröst till unga! Att den är bra vid menstruationsproblem gör den än bättre.

Krusmynta *Mentha spicata* 'Crispa'

Krusmyntan har använts mot mjölkstockning hos ammande kvinnor samt för att avsluta amningen. Det gör att man kan misstänka vissa likheter med salvian. Hippokrates ansåg att krusmynta var ett utmärkt afrodisiakum, men den har även använts att "dämpa lustarna". Kanske har den olika verkan på män och kvinnor. Pröva själv!

Kärleksört *Sedum telephium*

Kärleksörtens roll i växtmagin har varit att spå i framtiden. Om man hängde två kvistar av örten i taket och såg att de sträckte sig mot varandra, så skulle kärleken hålla. Och tvärtom förstås. Ett annat sätt är att koka örten och blanda spadet i maten till dem man vill ska bli kära i varandra.

Om den planterade örten plötsligt dog, så var det ett säkert tecken på att någon i familjen snart skulle dö. Och med kärleksört på taket skyddades man mot blixtnedslag.

Lavendel *Lavandula angustifolia*

Att doften påverkar oss är ofrånkomligt. Bär en kvinna en lavendelamulett, så blir de män hon möter genast intresserade, men doften gör dem också till hennes svaga offer. Som rökelse skänker växten klarhet och väcker gamla minnen. Lavendel botar också rädsla och ångslan, ger den nervöse lugn och ro och lindrar smärtor. Kanske även kärlekssorg?

Polejmynta *Mentha pulegium*

Örten är i första hand känd för att vara ett mycket bra insektsmedel, därav också namnet loppmynta. Att det också använts som menstruations-befrämjande och fosterfördrivande är väl mindre känt, men sådana hemlig-heter höll de kloka gummorna oftast inne med. Växten är något giftig.

Salvia *Salvia officinalis*

Salvare betyder att vara vid god hälsa och salvians främsta egenskap är dess djuprenande verkan. Den renar både fysiskt och psykiskt. Fysiskt i så hög grad att gudarna använde den i sitt livselixir. Den renar från sjukdomar, tobaksrök och ovälkomna andar om den bränns inomhus.

Frodas salvian i trädgården, tyder det på välstånd för husets herre även om det då också är kvinnan som bestämmer i huset. Salvian innehåller naturligt östrogen och salviat användes av egyptiska kvinnor för att öka möjligheten att bli gravida. Däremot ska gravida och

ammade kvinnor akta sig för örten eftersom den hämmar mjölkproduktionen och i sällsynta fall kan framkalla abort.

Taklök *Sempervivum tectorum*

Unga män rekommenderades förr att gå med taklöksblad i skorna som ett medel att förhindra nattliga pollutioner (ofrivillig sädesavgång). Ammade kvinnor använde saften att stryka på såriga bröstvårtor. Mest känd är dock örten som taktäckare, som skydd mot skorstenseld och åsknedslag. Då skyddade den även husets invånare från olyckor, poltergeister och andra besynnerliga fenomen.

Vänderot *Valeriana officinalis*

Örten skördas lämpligen från april till augusti, roten en torsdagsnatt vid nymåne och blomman en torsdag omkring tre dagar före fullmåne. Te av vänderot till älskande som tvistar är bra, men inte för mycket. Då ger den upphov till dåsighet som inte är särskilt lämplig för ett aktivt och varierat sexliv. Doften från den torkade örten har en sällsam dragningskraft på hankatter.

Vänderoten har även använts som aptitdämpande medel, som medel mot nervösa hjärtbesvär och som kramplösande medel. Örten är mild lugnande och används vid oro och sömnsvårigheter.

Källor till denna skrift är: Häxans handbok av Dannie Druehyld, Nyttans växter av Kerstin Ljungqvist, Kärleksrabatten i Örtagården Mon av Lisbeth Almark och Örtmedicin och växtmagi med huvudkonsult Finn Sandberg.

Marika Johansson och Lisbeth Flising